

From: Marko Tanttu <marko.tanttu@esavo.fi>
Sent: 7. toukokuuta 2020 15:49
To: Kirjaamo LVM; Kievari Timo (LVM); Perälä Hanna (LVM)
Subject: Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinnan ja suunnitelman strategisten linjausten kommentointi
Attachments: Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinnan ja suunnitelman strategisten linjausten kommentointi.pdf

Hyvä vastaanottaja

Liitteenä Etelä-Savon maakuntaliiton, Pohjois-Savon liiton ja Pohjois-Karjalan maakuntaliiton yhteiset kommentit Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman strategisiin linjauksiin ja suunnitelman valmisteluun.

Ystävällisin terveisin

Marko Tanttu
Kehittämispäällikkö

**Etelä-Savon
maakuntaliitto**

+358 44 7700 488
marko.tanttu@esavo.fi

Etelä-Savon maakuntaliitto | Mikonkatu 5 | 50100 Mikkeli

---

esavo.fi

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinnan ja suunnitelman strategisten linjausten kommentointi

Etelä-Savon maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto ja Pohjois-Savon liitto kiittävät Liikenne- ja viestintäministeriötä siitä, että maakunnan liitoille on annettu mahdollisuus kommentoida valtakunnallisen liikennejärjestelmän strategisia linjauksia. Kommenteissa tuomme esiin yleisiä kommentteja painottaen Itä-Suomen erityispiirteitä. Kommentoimme erikseen saavutettavuus-, kestävyys- ja tehokkuustavoitekokonaisuuksia yksityiskohtaisemmin alueellisen keskustelun yhteydessä 14.5.2020. Lisäksi kommentoimme nyt myös suunnitelman valmisteluprosessia.

Avoin vuorovaikutus on avain alueiden vaikuttamiseen ja sitouttamiseen

LVM käy alueelliset keskustelut Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman strategisista linjauksista maakuntien kanssa ELY-L -toimialueittain huhti-toukokuussa, mikä on erinomainen asia. VLJS:n hankeikkunasta löytyvän aineiston (POR 15.4. liite 5) mukaan maakunnan liitoilta pyydetään kirjalliset kommentit linjauksiin 7.5.2020 mennessä. Lisäksi saman aineiston mukaan LVM on järjestänyt kaikille maakuntien liitoille yhteisen skype-tilaisuuden huhtikuun aikana. Näistä mahdollisuuksista ei ole tullut Itä-Suomen maakuntien liitoille tietoa virallisesti (kirjaamo), vaan tiedot löydetty hakeikkunasta. Jatkovalmistelussa on kommentointimahdollisuuksista laitettava tieto myös maakuntaliittojen kirjaamoihin.

Missä on visio vuodelle 2050?

Itä-Suomen maakunnat ovat valmistelun alkumetreiltä alkaen esittäneet pitkän aikavälin vision laatimista suunnitelman pohjaksi. Valmisteluaineistojen mukaan suunnitelma sisältää vision vuodelle 2050, mutta sitä ei tietojemme mukaan ole saatu valmiiksi tai ainakaan julkistettu. Suunnitelman tavoitteiden ja strategisten linjausten tulee perustua visioon ja tukea vision saavuttamista. Vision puuttuessa tavoitteet ja strategiset linjaukset jäävät irralliseksi kokonaisuudesta, mikä vaikeuttaa niiden kommentointia.

Alueellisten strategioiden, suunnitelmien sekä osaamisen hyödyntäminen valmistelussa

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman on tuettava koko Suomen kehittämistä ja elinvoimaisuutta. Maakunnissa on tehty pitkäaikaisesti ja hyvin laajassa vuorovaikutuksessa strategista suunnittelua ja kehittämistä sekä alueiden että liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Lisäksi on laadittu ylimaakunnallisia strategioita, esimerkiksi Itä-Suomen liikennestrategia kolmen maakunnan alueella 2010-luvulla kaksi kierrosta. Kyseessä on aktiivinen ja jatkuva vuorovaikutusprosessi, jossa puheenjohtajuus vaihtuu maakuntien välillä vuosittain. Suunnitelmissa on tunnistettu alueiden kannalta merkittävimmät lähtökohdat ja tarpeet liikennejärjestelmän kehittämiseksi siten, että kehittäminen tukee alueiden kehittymistä ja elinvoimaa. Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinnassa tulee hyödyntää alueelliset suunnitelmat ja alueilla oleva tietopohja.

Yleiset kommentit strategisten linjausten valmisteluun

Esitetyt strategiset linjaukset ovat pääosin hyviä ja kannatettavia. Jatkovalmistelussa on kiinnitettävä huomiota tehtyjen valintojen ja käytettyjen termien avaamiseen. Lisäksi Itä-Suomen näkökulmasta strategissa linjauksissa tulisi ottaa huomioon seuraavia asioita:

- Strategisista linjauksista puuttuu Suomen liikennejärjestelmän kehittämisen kokonaisvaltaisuus. Niissä käsitellään hyvin puutteellisesti koko Suomea ja keskitytään Helsingin seutuun ja muihin väkirikkaisiin alueisiin. Henkilöliikenne painottuu **eivätkä koko maan elinkeinoelämän tarpeet näy riittävästi**. Liikennejärjestelmää eikä matka- ja kuljetusketjuja solmupisteineen tarkastella kokonaisuutena, vaan liikennettä rajatusti (infrapainotteisesti ja esim. liikenteen palveluistuminen näkyy heikosti) sekä ketjuja vajavaisesti ja pätkittäin. **Tiivistäen: linjauksista puuttuu kattava ”koko Suomi” -näkökulma.**
- Strategisten linjausten tulee vastata kysymykseen: Millä liikennejärjestelmän keinoilla voidaan **tukea ja kehittää ihmisten ja elinkeinoelämän sujuvaa ja kestävää arkea?**
- **Alueiden suora kansainvälinen saavutettavuus on koko Suomen elinkeinoelämän näkökulmasta kriittinen tekijä.** Strategisten linjausten mukaan toimittaessa kansainvälinen saavutettavuus alueille kehittyy Helsinki-Vantaa kautta. Itä-Suomen kannalta oleellisia kansainvälisiä yhteyksiä ovat itärajan rajanylityspaikat, Venäjän sekä Kaukoidän raideyhteydet (solmupisteinä Kouvola ja HaminaKotkan satama, alueelliset lentokentät sekä Saimaan kanava).
- Itä-Suomen elinkeinoelämän ja ihmisten kannalta oleellista on **nykyisen liikenneverkon ja -järjestelmän toimivuus kokonaisuutena**. Tämä edellyttää panostuksia nykyisten väylien (tie- ja rataverkko ja vesiväylät) ja solmujen ylläpitoon sekä korjausvelan poistamiseen. Tieverkolla panostuksia tulee tehdä koko verkolla, yksityisteiltä pääväyläverkolle.
- Digitalisaatio, liikenteen ohjaus ja uudet liikennepalvelut edellyttävät toimintavarmojen ja nopeiden tietoliikenneverkkojen myötä harvaan asutuilla alueilla. Toimivat yhteydet mahdollistavat myös monipaikkaisena asumisen ja työskentelyn sekä digitaalisten palveluiden käyttämisen, mikä vähentää liikkumistarvetta. **Tietoliikenneverkkojen merkitys** osana tulevaisuuden liikennejärjestelmää tulee nostaa vahvemmin esille strategissa linjauksissa.

- Linjauksissa korostuu kustannustehokkuus. Se miten kustannustehokkuutta mitataan ei käy selville. Hankekohtainen **h/k-laskenta ei voi olla ainut mittari** arvioitaessa toimenpiteiden vaikuttavuutta ja tehokkuutta valtakunnalliseen liikennejärjestelmään. Toimenpiteiden arviointi tulee perustua laajempiin vaikutusten arviointeihin ja **vaikutuksia tulee arvioida koko Suomen liikennejärjestelmän toimivuuden näkökulmasta**, ei yksittäisen alueen tai hankkeen.

Ystävällisin terveisin,

Pentti Mäkinen
Maakuntajohtaja
Etelä-Savon maakuntaliitto

Marko Korhonen
Maakuntajohtaja
Pohjois-Savon liitto

Risto Poutiainen
Maakuntajohtaja
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto